

H. 1269 (1852-1853) TARİHLİ KIBRIS CİZYE MUHASEBE DEFTERİ***THE POLL-TAX ACCOUNT BOOK NO. 1375 OF CYPRUS FOR THE
YEAR 1269 (1852-1853)***Recep DÜNDAR*****Özet:**

1375 nolu cizye muhasebe defteri, Kıbrıs'ın 1269 (1852-1853) yılı cizye vergisinin talep ve tahsil verileri ile bunların muhasebe kayıtlarını ihtiva etmektedir. Deftere göre adı geçen yıla ait cizye vergisine esas olmak üzere; merkez Lefkoşa ile Tuzla, Limoson, Piskopi, Gilan, Evdim, Magosa, Karpas, Dağ, Değirmenlik, Baf, Kukla, Hırsofi, Lefke, Omorfo, Mesarye ve Girne olmak üzere 16 kazada yaşayan 1.572 nefer âlâ, 8.199 nefer evsât ve 11.568 nefer ednâ olmak üzere toplam 21.339 nefer gayrimüslim reayadan 512.640 guruş toplanması istenmiştir.

1269 (1852-1853) yılında tahsil edilen cizye kayıtlarına göre Kıbrıs Adası'nda cizye vergisine tabi gayrimüslim reaya Lefkoşa merkez, on altı kaza, 35 mahalle ve 492 köyde yaşamaktadırlar. Bunlar, 1121 nefer âlâ, 8441 nefer evsât ve 13.062 nefer ednâ olmak üzere toplam 22.624 nefer olup toplanan cizye bedeli ise 516.420 guruştur.

1269 (1852-1853) yılı cizye vergisi üç taksitte toplanmıştır. İlk taksit Mart ayında 311.190 guruş, ikinci taksit Nisan ayında 150.360 guruş ve son taksit Aralık ayında 54.870 guruş olmak üzere toplam 516.420 guruş tahsil edilmiştir. Defterin muhasebesi görüldüğünde tahsil edilen miktarın talep edilen 512.640 guruşdan 3.780 guruş, bir önceki yıldan da 21.495 guruş fazla olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, Cizye, Cizye Muhasebe Defteri.

Abstract:

The poll-tax account book No. 1375 contains the claims and collection data of the poll-tax and their account records for the year 1269 (1852-1853). According to the book, based on the poll-tax for the same year; it was agreed to collect from 1.572 prosperous, 8.199 middle sort and 11.568 low-income (a total of 21.339) non-Muslim citizens living in Lefkoşa Centre and Tuzla, Limoson, Piskopi, Gilan, Evdim, Magosa, Karpas, Dağ, Değirmenlik, Baf, Kukla, Hırsofi, Lefke, Omorfo, Mesarye and Girne (16 towns), a total amount of 512.640 gurus.

* 1. Uluslararası Niğde Dil, Kültür ve Tarih Sempozyumu'nda sunulmuş olan bildirinin düzenlenmiş ve genişletilmiş hâlidir.

** Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü - Malatya recep.dundar@inonu.edu.tr

According to the poll-tax records collected in the year 1269 (1852-1853) the non-muslim citizens, liable to poll-tax in the island of Cyprus, lived in Lefkoşa centre, sixteen towns, 35 neighbourhoods and 492 villages. Their population was 22.624 of which 1121 were prosperous, 8441 were middle sort and 13.062 had low income. The amount of tax collected from them was 516.420 gurus.

The poll-tax belonging to the year 1269 (1852-1853) was collected in three installments. The first installment collected in March amounts to 311.190 gurus, the second collected in April amounts to 150.360 gurus and the last installment collected in December was 54.870 gurus totalling 516.420 gurus altogether. When examined, the book shows that the amount collected is 3.780 gurus more than the claimed amount of 512.640, and 21.495 gurus more than the previous year.

Key words: Cyprus, Non-Muslim Poll-Tax, Poll-Tax Account Book.

Giriş

XV ve XVI. yüzyıllarda uygulanan klasik tahrir geleneği,¹ XVII. yüzyıldan itibaren devlet bürokrasisinin genişlemesi, iktisadi ve sosyal alandaki gelişme ve değişimler neticesinde terk edilmiş, yerine yeni tahrir geleneği ikame edilmiştir. Yeni tahrir geleneğinde, klasik tahrir defterindeki her kaynak için ayrı ayrı defterler tutulmuş ve merkezde bunlara ait bürolar oluşturulmaya başlanmıştır.² Bu değişimin cizye defterlerine de yansdığı görülmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu'nda klasik dönemin geniş vergi tahrirleri aynı zamanda cizyeye tabi gayrimüslim nüfusun da sayımı anlamına gelmiş; fakat cizye için ayrı bir sayım yapılmamış, çoğunlukla tahrirlerin kapsamlı verileri üzerinden hesaplamalar yapılarak vergi toplanmıştır. Bununla birlikte, defterhane-i âmire'nin zaman zaman kadılar vasıtasıyla bu verileri ayrı bir defterde topladığı da görülmektedir. Bu tür cizye defterlerine XV. yüzyıl sonlarından itibaren rastlanmasına rağmen, asıl artış XVI. yüzyılın son çeyreğinde yaşanmış, bu dönemde yapılan son büyük tahrirlerin bir yan

¹ Tahrir ve tahrir defterleri hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Halil İnalçık, *Hicri 835 Tarihli Süret-i Defter-i Sancak-i Arvanid*, Ankara, 1987; Ö. Lütfi Barkan, "Tahrir Defterlerinin İstatistik Verimleri Hakkında Bir Araştırma", *IV. Türk Tarih Kongresi, (Ankara 10-14 Kasım 1948)*, Ankara, 1952, s. 290-294; Aynı yazar, "Tarihî Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi", *Türkiyat Mecmuası*, X, (1951-1953), s. 1-24; Aynı yazar, "Türkiye'de İmparatorluk Devirlerinin Büyük Nüfus ve Arazi Tahrirleri ve Hâkana Mahsus İstatistik Defterleri (I)", *İÜİFM*, II/1, (1940), s. 20-59, Feridun M. Emecen, "Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Osmanlı Tahrir Defterleri", *Tarih ve Sosyoloji Semineri*, 28-29 Mayıs 1990, *Bildiriler*, İstanbul, 1991, s. 143-156; Bahaeddin Yediyıldız, *Ordu Kazası Sosyal Tarihi*, Ankara, 1985; Mehmet Öz, "Tahrir Defterlerinin Osmanlı Tarihi Araştırmalarında Kullanılması Hakkında Bazı Düşünceler", *Vakıflar Dergisi*, XXII, (1991), s. 429-439; Aynı yazar, "Tahrir Defterlerindeki Sayısal Veriler", *Osmanlı Devleti'nde Bilgi ve İstatistik*, (Derleyenler: Halil İnalçık, Şevket Pamuk), T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara, 2000, s. 16-27; Margaret L. Venzke, "The Ottoman Tahrir Defterleri and Agricultural Productivity", *Osmanlı Araştırmaları*, XVII, (1997), s. 1-61.

² Mustafa Öztürk, "1616 Tarihli Halep Avarız-hane Defteri", *OTAM*, S. 8, Ankara 1997, s. 249.

ürünü olarak çok sayıda müstakil cizye defteri³ düzenlenmiştir. Ancak, müstakil cizye sayımları, XVII. yüzyıl başlarından itibaren gerçekleştirilmiş, böylece daha sistemli bir dizi cizye defteri ortaya çıkmıştır.⁴ Bu sayımlar ve defter yenileme işlemi 1856'da cizye vergisi kaldırılıncaya kadar merkez hazinesinin en önemli uygulamalarından biri olarak devam etmiştir.

XVII. yüzyıl ortalarına kadar cizye sayımları ve defterleri, çoğu zaman yerel kadılar tarafından gerçekleştirilmiş, bu dönemden sonra da defterhanenin ilgili kalemlerdeki kâtipler bu iş için merkezden atanan askerî sınıf mensuplarınca yapılmaya başlanmıştır. Bu sayımlar düzenli gerçekleştirilmediğinden, cizye vergisi için her üç yılda bir "nev-yafte yılı" adıyla güncelleştirmeler yapılmış, ölenler defterlerden düşülmüş, yeni bâliğ olanlar "nev-yâfte" olarak defterlere ilave edilmişlerdir. İki kopya hâlinde hazırlanan defterlerden biri sarayda defterhanede, diğeri ise taşrada Beylerbeyilik merkezinde muhafaza edilmiş, vergi toplanırken bu defterler esas alınmıştır.⁵

³ Ömer Lütfi Barkan, "894 (1488-1489) Yılı Cizyenin Taksimatına Ait Muhasebe Bilançoları", *Belgeler, I/1*, (1964); Oktay Özel, "Avarız ve Cizye Defterleri", *Osmanlı Devleti'nde Bilgi ve İstatistik*, Ankara 2001, s. 35-50; Bruce W. McGowan, *Economic Life in Ottoman Europe Taxation Trade and Struggle for Land 1600-1800*, Cambridge 1981; Maria Tatarova, "Was There a Demographic Crisis in the Ottoman Empire in the Seventeenth Century", *Etudes Balkaniques*, 2, (1988); Gyula Kaldy-Nagy, "Bevolkungsstatistische Quellenwert der Cizye Defter und der Tahrir Defter", *Acta Orientalia Hungarica*, 11 (1960); Daniel Gofman, "The Maktu System and the Jewish Community of Sixteenth Century Safed: A Study of Two Documents from of the Ottoman Archives", *Osmanlı Araştırmaları, III*, 1982, s. 81-90; R. C. Jennings, "Zimmis (Non-Muslim) in Early 17th Century Ottoman Judicial Records", *Journal of Economic and Social History of the Orient, XXI/3*, 1978; Machiel Kiel, "Remarks on the Administration of the Poll Tax (Cizye) in the Ottoman Balkans and The Value of Poll Tax Registers (Cizye Defterleri) for Demographic Research", *Etudes Balkaniques*, 4, (1990), s. 70-104; Machiel Kiel, "Anatolia Transplanted Patterns of Demographic Religious and Ethnic Changes in The District of Tozlu (N. E. Bulgaria) 1479-1873", *Anatolica XVII*, (1991), s. 1-27; Machiel Kiel, "Hrazgrad Hezargrad Razgrad The Vicissitudes of Turkish Town in Bulgaria", *Turcica*, 21-23 (1991); Linda Darling, *Revenue Raising and Legitimacy Tax Collection and Financial Administration in the Ottoman Empire 1550-1560*, Leiden- Brill 1996; Mehmet Salih Erpolat, "Cizye Defterlerinin Sosyal ve İktisadî Tarih Araştırmaları Açısından Önemi: Diyarbakır Örneği", *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi (SBArD)*, S. 4, (Eylül 2004), s.189-204; İbrahim Özcoşar, Hüseyin Haşimi Güneş, "Osmanlı Devleti'nde Cizye ve 19. Yüzyıla Ait Bir Cizye Defteri: Cizre Sancağı'nın Cizye Defteri (Cizye Defter Numarası:375)", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5/15, (Kış-2006), s.159-179; Yusuf İyi, *Niğde Sancağı 1259 (M.1843) Senesi Cizye Defteri*, (Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Niğde 1999.

⁴ Bu sayımlar sonucunda başlıca iki tür defter ortaya çıkmıştır: 1) Anılan ve sayılan bütün vergi yükümlüsü nüfusu (=yetişkin erkek nüfus + mal-mülk tasarruf eden askeri, ulema ve seyyidler + hane reisi konumundaki dul kadınlar) tek tek "hane" (evli) ve "mücerred" (bekar yetişkin erkek) olarak kaydeden ayrıntılı, "mufassal" defterler, 2) bu ayrıntılı defterlerden hareketle, yalnızca cizye ve "avarız-hane"lerinin toplamını bazen eyalet ölçeğinde ve genellikle kaza bazında veren özet, "icmal" defterler. Bkz. Özel, agm., s. 34

⁵ Özel, agm., s. 35-50; Cizye Defterlerinde genellikle eyalet, sancak, kaza, nahiye, karye, çiftlik ve mahalle adları belirtilerek buralarda oturanlarla, misafir olanlar, ya da gelip-geçen ve ticaret maksadıyla orada bulunan reyanın isim, eşkâl, yaş ve cizye sınıfları yazıldıktan sonra isimlerinin altına tahsil edilen cizye miktarı belirtilmiş ve ilgililerce mühürlenmiştir. Defterlerde rik'a, divanî ve siyâkat yazı stilleri kullanılmıştır. Bkz. T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, İstanbul 2010, s. 249

Osmanlı Devleti'nde, bürokrasisinin genişlemesi, iktisadi ve sosyal alandaki gelişmeler neticesinde klasik tahrir geleneğinin değişimine paralel olarak Merkezde de yeni bürolar oluşturulmuştur. Nitekim 1570'ten sonra Defterhane-i Âmire'de Hristiyan ve Yahudilerden alınan cizyenin her türlü idari ve mali işlemlerine, bu arada cizye kâğıtlarının hazırlanıp dağıtımına ve özellikle cizye vergisinin tahsiline⁶ bakan Muhasebe-i Cizye Kalemî ortaya çıkmıştır. Ayrıca, defterhanenin birçok bürosu ortadan kalkarken, yüzyılım ikinci yarısında sultan ve vezir vakıflarındaki cizye, âdet-i ağnâm ve avârız türünden bazı gelirlerle ilgilenen Cizye Ziyâdesi Kalemî kurulmuştur. Bu kalem 1691 cizye reformundan sonra feshedilerek Cizye Muhasebesi Kalemî'ne devredilmiştir.⁷

Cizye Muhasebe Defterleri, her yıl cizye vergisini toplamaya memur edilmiş olan tahsildarların hesap vermek için tanzim ettikleri, devlet merkezine dönüşlerinde tetkik ve tasdik edilmek üzere, belgeleriyle birlikte, Cizye Muhasebesi Bürosuna vermiş oldukları muhasebe bilançolarıdır. Bu bilançolarda bölgedeki cizye tahsilatının taksit sayısı ve miktarları yer aldığı gibi tahsildarların bu iş için muhtelif tarihlerde yapmış oldukları masraflara ait hesaplar da bulunmakta idi. Her cizye tahsil bölgesi için ayrı ayrı ve teferruatlı bir şekilde tanzim edilmiş olan bu bilançolar incelenip tasdik edildikten sonra merkez maliye idaresinin ana defterlerinden birine kaydedilirdi.

102

Cizye Muhasebe Defterleri, cizye vergisinin Osmanlı ülkesinin çeşitli bölgelerinde nasıl belirlenip toplanacağını, vergi yükünün her bölge için ortalama değerini ve miktarını hesaplamaya yarayacak rakamları içermektedir. Ayrıca; tahsildarlarla hesapları tutanların ve kontrol edenlerin kimliğini; tahsil edilen cizye malının hazineye teslim taksitlerinin miktar ve tarihlerini, Cizye Muhasebesi Bürolarının defter ve hesap tutma usullerini açık ve kesin şekilde gösteren resmî vesikalardır. Bu itibarla, Cizye Muhasebe Defterleri Türk iktisat tarihi için büyük bir önem taşımaktadırlar.⁸

Cizye Muhasebe Defterleri, belirli bir tarihte devletin cizye mükellefi olan Hristiyan ve Yahudi tebaasının sayısının bölge bölge hesaplanmasına yarayacak rakamları ihtiva ettiği gibi müteakip yıllarda ortaya çıkacak sayısal değişikliklerin değerlendirilmesi amacıyla yapılacak demografik araştırmalara da kaynak teşkil etmektedir. Bununla birlikte 16. yüzyıl sonundan itibaren arazi tahrirleri muntazam olarak tekrar edilemediğinden

⁶ Boris Christoff Nedkoff, "Osmanlı İmparatorluğunda Cizye", *Belleten*, VIII, Ankara 1964, s. 599-649; Halil İnalcık, "Osmanlılarda Cizye", *DİA*, VIII, İstanbul 1998, s. 45-48.

⁷ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, s. 288.

⁸ Ömer Lütfi Barkan, "894 (1488/1489) Yılı Cizyesinin Tahsilâtına Ait Muhasebe Bilançoları", s. 2.

16. yüzyıl tahrir defterleri ile 17. yüzyıl cizye kayıtları karşılaştırılmak suretiyle nüfus ve göç hareketlerine dair bilgi edinmek mümkündür.⁹

1. Defterin Tanıtımı

İncelenen defter Kıbrıs'ın idari olarak Cezâ'ir-i Bahr-i Sefîd Beylerbeyliği'ni uhdesinde bulduran Kaptan Paşa'ya, maliye ve sair konularda Divan-ı Hümayun'a karşı sorumlu bir muhassıl tarafından yönetildiği¹⁰ döneme aittir. Ayrıca, cizye vergisinin kaldırıldığı döneme çok yakın tarihli olması açısından önem eden 1375 nolu cizye muhasebe defteri, Başbakanlık Osmanlı Arşivi Maliye Nezareti cizye tasnifinde olup, 49x18 ebadında ve dördü boş olmak üzere her sayfada iki sütun olarak toplam 16 sayfadır. Defterin başlangıç tarihi 15. 7. 1270 (13 Nisan 1854), bitiş tarihi ise 6. 9. 1270 (2 Haziran 1854)'dir.

Defterin, kayıtların başladığı ikinci sayfasında 1269 (1852-1853) senesine ait cizye vergisine esas olacak veriler yer almıştır. Merkez Lefkoşa ve Tuzla, Limoson, Piskopi, Gilan, Evdim, Magosa, Karpas, Dağ, Değirmenlik, Baf, Kukla, Hırsofi, Lefke, Omorfo, Mesarye, Girne'den oluşan toplam 16 kazada yaşayan gayrimüslim reayanın gelir durumlarına göre a'lâ, evsât ve ednâ olmak üzere sayıları ve bunlardan alınan toplam cizye miktarları yazılmıştır. Defterin devamında ise 1269 senesine ait sırayla yukarıda isimleri verilen Lefkoşa şehir merkezi ve kazalarda cizyeye tabi gayrimüslimlerin mahalle ve köylere göre gelir durumları, sayıları ve toplam cizye bedelleri kayıtlıdır. Mahalle ve köylere ait veriler kaydedilirken kontrolde kolaylık olsun diye her beş kayıttan sonra toplamlar verilmiştir.

Defterin sondan bir önceki on birinci sayfasında bütün kazalara ait a'lâ, evsât ve ednâ sayıları, neferâ ve cizye bedeli toplamları verilmiştir. Ayrıca toplanması gereken ve toplanan cizye bedellerinin muhasebesi yapılmıştır. Hemen altında da Mart, Nisan ve Aralık aylarında üç taksitte toplanan cizye bedelleri verilmiştir. Defterin on ikinci ve son sayfasında, sonuç mahiyetinde genel bir açıklama ve defterin muhasebesinden sonra varılan sonuçların kaydedildiği tutanak ile on üç mühür vardır.

2. Defterin Değerlendirilmesi

1375 nolu cizye muhasebe defterine göre 1269 (1852-1853) senesine ait cizye vergisine esas olacak veriler; merkez Lefkoşa ve Tuzla, Limoson,

⁹ Barkan, "894 (1488/1489) Yılı Cizyesinin Tahsilâtına Ait Muhasebe Bilançoları", s. 3; Suraiya Faroqhi, *Osmanlı'da Kentler ve Kentliler*, İstanbul 2000, s. 337; Merve Çakır, *Osmanlı Şehir Tarihinin Arşiv Kaynakları: İzmit Örneği*, (Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2006, s.75

¹⁰ Recep Dündar, *Kıbrıs Beylerbeyliği (1570- 1670)*, (İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi), Malatya 1998, s. 91, Ali Efdal Özkul, *Kıbrıs'ın Sosyo-Ekonomik Tarihi (1726-1750)*, İstanbul 2006, s. 48; Nuri Çevikel, *Kıbrıs Eyâleti, Yönetim, Kilise, Ayan ve Halk (1750-1800)*, Gazimağusa 2000, s. 62; H. Luke, *Cyprus Under The Turks 1571-1878*, London 1969, s. 173.

Piskopi, Gilan, Evdim, Magosa, Karpas, Dağ, Değirmenlik, Baf, Kukla, Hırsofi, Lefke, Omorfo, Mesarye, Girne'den oluşan toplam 16 kazada yaşayan gayrimüslim reyanın gelir durumlarına göre a'lâ, evsât ve ednâ olmak üzere sayıları ve bunlardan alınan cizye miktarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: 1269 Yılı Cizye Vergisine Esas Olacak Veriler

Kaza	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Mahrûse-i Lefkoşa	18	161	1094	21150
Tuzla	87	594	1779	49725
Limoson	141	632	597	36375
Piskopi	64	170	196	11880
Gilan	145	304	209	20955
Evdim	93	296	182	17190
Magosa	104	307	307	20055
Karpas	121	544	505	31155
Dağ	59	567	885	33825
Değirmenlik	67	558	963	35205
Baf	94	826	810	42570
Kukla	4	174	194	8370
Hırsofi	102	575	343	28815
Lefke	49	487	818	29820
Omorfe	122	576	730	35550
Mesarye	226	836	985	53415
Kirinya	76	582	971	36585
TOPLAM	1572	8199	11568	512640

Buna göre 1.572 nefer âlâ, 8.199 nefer evsât ve 11.568 nefer ednâ olmak üzere toplam 21.339 neferden 512.640 guruş toplanması istenmiştir. Gelir durumlarına göre tasnif edilmiş vergi gruplarının cizyeye tabi olan toplam 21.339 nefere oranları ise âlâ: % 7.366, evsât: % 38.422 ve ednâ: % 54.210 şeklindedir.

1269 (1852-1853) yılına ait toplanan cizye vergisinin detayları defterde, kazalara göre mahalle, karye ve manastırlarda yaşayan cizyeye tabi gayrimüslim reyanın gelir durumlarına göre kaydedilmiştir. Cizye vergisi âlâ, evsât ve ednâ şeklinde verilmiş, sonunda da toplam cizye bedelleri kaydedilmiştir. Kıbrıs kazalarına ait toplam değerler ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: 1269 Yılı Cizyeye Tabi Reyanın Gelir Durumları İtibarıyla Kazalara Dağılımı ve Cizye Bedelleri

Kaza	Mahalle	Köy	Manastır	âlâ	evsât	ednâ	Toplam
Mahrûse-i Lefkoşa	11	-	-	15	130	1165	22275
Tuzla	7	35	-	87	594	1779	49725
Limoson	-	39	-	83	744	547	35505
Piskopi	-	15	-	42	223	170	11760
Gilan	-	18	-	111	399	186	21420
Evdim	-	15	2	65	345	179	16935
Magosa	4	9	-	83	315	388	20250
Karpas	3	25	-	122	516	594	31710
Dağ	-	46	4	40	517	1128	34830
Değirmenlik	4	34	1	33	531	1153	35205
Baf	2	44	2	51	929	776	42570
Kukla	-	17	-	4	179	184	8370
Hırsofi	-	36	1	51	709	322	29160
Lefke	-	39	2	37	404	999	29325
Omorfe	-	41	-	74	538	1036	36120
Mesarye	-	49	2	166	827	1279	53955
Kirinya	4	30	1	57	541	1177	37305
TOPLAM	35	492		1121	8441	13062	516420

Tabloda görüldüğü üzere Kıbrıs Adası'nda cizye vergisine tabi gayrimüslim reaya Lefkoşa merkez, 16 kaza, 35 mahalle ve 492 köyde yaşamaktadırlar. Bunlar, 1121 nefer âlâ, 8441 nefer evsât ve 13.062 nefer ednâ olmak üzere toplam 22.624 neferdir. Gelir durumlarına göre tasnif edilmiş vergi gruplarının cizyeye tabi olan toplam 22.624 nefere oranları ise âlâ: % 4.954, evsât: % 37.309 ve ednâ: % 57.735 şeklindedir. Burada dikkati çeken en önemli husus merkezden gönderilen defter verileri ile tahsil edilen defter verileri karşılaştırıldığında cizye vergisine tabi olan gruplardan âlâ'da % 2.412, evsât'da % 1.113 oranında düşüş, ednâ'da % 3.525 oranında artış olduğu gözlenmektedir. Adı geçen yıla ait cizye bedeli ise 516.420 guruştur.

1642 tarihine kadar Kıbrıs'ta bulunan manastırların cizyeden muâf oldukları ve bu tarihten itibaren Lefkoşa kadısının arzı ile bunlara da vergi tarh edildiği bilinmektedir.¹¹ İncelenen deftere göre Tuzla, Limoson, Gilan,

¹¹ Merkeze gönderilen "cezire-i Kıbrıs'ta Lefkoşa kadısı Mevlânâ Mustafa dâileri cezire tahririnde yetmiş beş manastır yazub mal-ı maktû'ları a'lâ ve evsât ve ednâ itibarıyla vech-i meşru üzere ferman-ı âlileri sadır olmak babında emr ve ferman saadetli sultanım hazretlerindir" şeklindeki arz kabul edilerek uygulamaya konulmuştur. Bu arzın doğrultusunda yirmi beş manastır a'lâ ve

Evdim, Dağ, Değirmenlik, Baf, Hırsofi, Lefke, Mesarye ve Girne kazalarındaki manastırlarda bulunan papaz ve keşişlerin üç sınıf üzere dağılımları ve toplam cizye bedelleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3: Cizyeye Tabi Papaz ve Keşişlerin Kazalara Göre Dağılımı ve Cizye Bedelleri

Kaza		a'lâ	evsât	ednâ	toplam
Tuzla	Rahibler Cizye-i şer'iyeleri	-	-	34	510
Limoson	Limoson Keşişleri	-	-	5	75
Gilan	Mesapodamo Keşişleri	-	1	2	60
Evdim	Omodos Keşişleri	-	2	4	120
	Dağ Manastırı Keşişleri	-	1	8	150
Dağ	Maşara Manastırı	-	-	18	270
	Arkancalus Manastırı	-	-	2	30
	İşara Manastırı	-	-	2	20
	İnaso Manastırı	-	-	1	15
Değirmenlik	Mallure Manastırı	-	-	1	15
	Kaza-i Mezkûr Ruhbanları	-	-	5	75
Baf	Çamlı Manastırı	-	3	26	480
	Manastır-ı Aya Dirini	-	1	1	45
Hırsofi	Anarkiros Manastırı	-	1	4	90
Lefke	Çiko Manastırı	-	2	32	540
	Aya Yani Manastırı	-	-	4	60
Mesarye	Aya Napa Manastırı	-	-	3	45
	Avkatisiye Manastırı	-	-	2	30
Kirinya	Girne Manastır Keşişleri	-	-	31	465
TOPLAM			11	184	3095

Tabloda isimleri yazılı kazalardaki manastırlarda yaşayan cizye vergisine tabi papaz ve keşişlerin 11 evsât, 184 ednâ olmak üzere 195 nefer olup cizye bedeli olarak da 3.095 guruş ödedikleri görülmektedir. Bunların genel toplamdaki oranları ise % 0.861'dir.

Defterde herhangi bir açıklama bulunmamasına rağmen cizye vergisine tabi gayrimüslimlerin âlâsından 60 guruş, evsâtından 30 guruş ve ednâsından 15 guruş alındığı tespit edilmiştir.

1269 (1852-1853) yılı cizye vergisi üç taksitte toplanmıştır. İlk taksit Mart ayında 311.190 guruş, ikinci taksit Nisan ayında 150.360 guruş ve son taksit Aralık (Kânûn-ı evvel) ayında 54.870 guruş olmak üzere toplam 516.420 guruş tahsil edilmiştir. Defterin muhasebesi görüldüğünde tahsil edilen miktarın, talep edilen 512.640 guruşdan 3.780 guruş, bir önceki yıldan da 21.495 guruş fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu fazlalığın nereden kaynaklandığı, yukarıda ayrı ayrı verilen talep ve tahsil edilen verilere ait

50.000 akçe, yirmi beş manastır evsât ve 37.500 akçe, yirmi beş manastır da ednâ ve 25.000 akçe olarak cizye vergisine tâbi tutulmuşlardır. Bkz. BOA. MAD. 8428, s. 362, 364

tablolar dikkatlice incelendiğinde görülebilmektedir. Tuzla kazasında âla, evsât ve ednâ sayıları ile cizye bedeli değişmemiştir. Değirmenlik, Baf, Kukla kazalarında üç gruba ait nefer sayısı farklı olmasına rağmen talep edilenle tahsil edilen cizye bedelleri aynıdır. Mahrûse-i Lefkoşa, Gilan, Magosa, Karpas, Dağ, Hırsofi, Omorfo, Mesarye ve Girne kazalarında talep edilenden fazla; Limoson, Piskopi, Evdim ve Lefke kazalarında ise talep edilenden eksik cizye bedeli toplandığı dikkati çekmektedir. Ayrıca nefer sayısında da 1285 kişi artış olduğu görülmektedir.

Bu duruma, defterde kayıtlı kazalara ait bilgilerin üzerlerine kırmızı mürekkeple yazılmış yazılarla düşülmüş olan notlarla açıklık getirilmek istenmiştir. Nitekim Tuzla kazası ile ilgili olarak “zirde murakkam Tuzla kazâsı mâl-ı cizyesinin mahallince icrâ olunan tevzîi hazine-i celîle-i mâliyeden tevârud iden sunûf-ı deftere muvâfik olmağla şerh virildi” denilmektedir.

Nefs-i Lefkoşa ile ilgili açıklamada ise hazineden gönderilen defterde kayıtlı olan verilerdeki alâ ve evsât sınıflarının kazada yaşayan bütün reayaya birleştirilmesi veya tenzil ve tesviye usulünün uygulanarak cizye vergisinin düşürülmesi yönündeki ahalinin isteği, yıl sonuna kadar yetiştirilemeyeceği belirtilerek kabul edilmemiştir. Devamında ise “... mahrûse-i mezkûreden teslim sunûfa olan mâl-ı cizye ale-l-hesâb yollu verildiği gibi cedâvel-i mezkûreye dahi tahminî olarak vaz’ ve terkîm kılınmasından neş’et eylemiş olmağla şerh virildi” denilmektedir. Magosa kazasında da aynı şekilde açıklama mevcut olup, defterde bu kazadan sonra yer alan Karpas, Dağ, Değirmenlik, Baf, Kukla, Hırsofi, Lefke, Omorfa, Mesarye ve Girne kazalarına ait kayıtların üzerlerine “bu dahi” açıklaması yazılmıştır.

Limoson kazası ile ilgili yapılan açıklamaların başlangıcı Lefkoşa ve Magosa kazalarındaki gibi olup devamında “...kazâ-i mezkûr mâl-ı cizyesinden her nekadar sekiz yüz yetmiş guruş tenzil etmiş ise de kazâ-i mezkûr ile Piskopi ve Gilan ve Evdim kazaları bir müdir ile idare olunmakta olduğuna ve cümlesi bir kazâ hükmünde bulunduğuna binaen hasb-el-îcâb kazâha-i merkûmenin bazısından umûm ahâlinin re’yiyle tenzil ve ba’zısına dahi kezalik zam olunarak cümlesinden fakat yediyüz seksân guruş tenzil eylemiş olub ancak altmış dokuz senesine mahsûben kazâhâ-i mezbûreden matlûb olan mâl-ı cizye sabıkından onbir bin bu kadar guruş zaid olmak mülâsesiyle her ne denlü tedbir ve gayret olındıysa mablâğ-ı mezbûrun reâyâ-yı mevcûdeye birleştirilmesi müstehil-ül-îmkân olarak bi-z-zarûr açıkta kalmış ise de sair kazalardan maa-ziyadetin karşuluk bulunmuş olmağla şerh virildi” denilmektedir.

Defterin muhasebesi görüldükten sonra görevliler tarafından 13 Nisan 1854’de tutulan tutanakta: “... Kıbrıs ceziresinde mütemekkin reâyâdan

mezkûr altmış dokuz senesine mahsûben sunûf-ı selâse itibarıyla aynı cemâate tevzî ve tahsil kılınân cizye-i şer'îye itmânının bu def'a muhasebesi lede'r-rü'ye bâlâda bil-mazarrât gösterildiği üzere yekûn beş yük onaltı bin dörtyüz yigirmi gurûşa reside olarak meblağ-ı mezbûr bâlâda muharrer olduğu vechle bid-defaât cânib-i hazine-i celile-i mezkûreye takdim ve irsâl kılınmış ve bu hesâba nazaran saye-i muvaffakiyetvâye hazret-i şâhânedede semere-i hüsn-i tevcihât maâlî gâyat âsaf-âneleriyle sene-i mezkûreye mahsûben tahsil kılınân mâl-ı cizyenin mikdar-ı matlûbeden üçbin yediyüz seksân ve sâbıkından dahi yirmi bir bin dörtyüz doksan beş gurûş fazlası olduğu tebeyyün etmiş ve bu vesile ile ahâliye bir gûnâ iz'âç dahi vukûa getürülmemiş olmağla hazinece icâbının icrâsı bâbında ve her hâlde emr ve fermân hazret-i men leh-ül-emrindir" denilerek gereğinin yapılması için hazineye rapor edilmiştir.

Netice itibarıyla, çalışmamıza konu olan 1375 nolu Cizye Muhasebe Defteri sayesinde Kıbrıs'da cizye vergisinin nasıl tarh olunduğu ve toplandığı, tahsil edilen cizye malının hazineye teslim taksitlerinin miktar ve tarihlerini ve nihayet Cizye Muhasebesi Bürolarının defter ve hesap tutma usullerini öğrenebiliyoruz. Kıbrıs'a ait değişik tarihlere ait cizye ve cizye muhasebe defterleri incelendiğinde Ada'da cizye mükellefi gayrimüslim reayanın sayısı, cizye bedeli ile toplanan cizye miktarı ve müteakip yıllarda bu rakamlardaki değişikliklerin sebep ve miktarları tespit edilerek sosyal, iktisadî ve demografik hareketliliğin ortaya konulması mümkün olacaktır.

EKLER

1375 nolu cizye muhasebe defterine göre Kıbrıs'ta cizyeye tabi reyanın gelir durumlarına göre kaza, mahalle, köy ve manastırlara dağılımı ve cizye bedelleri

Nefs-i Lefkoşa

Mahalle	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Yani	3	30	224	4440
Aya Sava	-	14	97	1875
Fenaromani	2	25	217	4125
Aya Andoni	4	18	135	2805
Aya yani	1	16	150	2790
Kafesli	-	9	105	1845
Aya Kaşano	-	8	94	1650
Aya Luka	-	3	66	1080
Metropolidhane	1	1	25	465
Ermeniyan	3	2	33	735
Kutulgan	1	4	19	465
TOPLAM	15	130	1165	22275

Tuzla

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Nefs-i Kaza'î İskele	-	40	335	6225
Kaza'î Tuzla Der Mahalle-i Sodira	1	19	201	3645
Mahalle-i Aya Yani	-	32	145	3135
Mahalle-i Hirsopolidise	-	9	133	2265
Pile	-	-	37	555
Oroklini?	-	3	45	765
Celya	-	-	14	210
Livadya	1	13	49	1185
Aradib	8	70	114	4290
Aya Nana	-	2	5	135
Vuda	-	3	23	435
Pirga	-	8	10	390
Mormenekşe	-	6	20	480
Menoyi	-	5	10	300
Tersefan	3	6	26	750
Arpera	-	-	12	180
Çite	5	27	44	1770
Bağçeler	1	3	53	945
Alatirko	1	12	18	690
Aklisiya	-	5	23	495
Çivisil	-	-	3	45
Kofine	-	2	3	105
İskarino	4	17	17	1005

Kato Lefkara	2	30	18	1290
Pano Lefkara Mahalle-i İstavroz	8	40	24	2040
Mahalle-i Aya Dimitri	4	35	39	1875
Mahalle-i Aya Yorgi	6	8	14	810
Mahalle-i Aya Androniko	1	8	7	405
Kado Giri	4	35	41	1905
Vavla	2	13	12	690
Menoya	-	2	5	135
Laya	-	5	8	270
Grabya	2	1	3	195
Ora	3	30	40	1680
Akapnu	-	4	15	345
Melini	-	-	33	495
Kalavusun	6	23	25	1425
Dohni	5	18	13	1035
Şiocitya	3	16	17	915
İpsemadizmeno	4	5	16	630
Maroni	-	10	20	600
Aya Todro	8	13	20	1070
Alaminyo	-	1	7	135
Aya Fodya	2	4	14	450
Mazato	3	11	14	720
Rahibler Cizye-i şer'iyeleri	-	-	34	510
TOPLAM	87	594	1779	49725

Limoson

Mahalle/Karÿe	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Nefs-i Kaza'î Limoson	9	88	240	6780
Mesaidonya	1	8	1	315
Ayatanaş	3	11	9	645
Yerovasiye	3	28	13	1215
Finikarya	2	7	3	375
Palyoklise	-	11	6	420
Pirko	3	17	4	750
Moni	2	13	4	570
Managrul	1	12	8	540
Pendakomo	3	5	8	450
Argada	3	24	5	975
Vasa	1	15	3	555
Sanya	-	12	18	630
Vikla	1	11	1	405
Aklunari	1	8	3	345
Celace	9	39	4	1770
Prasyo	3	22	8	960
Eftagonya	3	33	27	1575

Mili	-	9	2	300
Kado Pirone	-	2	1	75
Pano Pirone	1	27	8	990
Arakaba	1	11	19	675
Skopetra	-	6	7	254
Aya Kostantino	-	9	5	345
Kalohoryo	5	22	3	1005
Aya Paulo	4	16	8	840
Aya Tatro	1	21	8	810
Aya Yani	1	22	15	945
Kado Milas	2	7	2	360
Ağro	4	58	21	2295
Ağraye	-	16	9	615
Dimes	4	7	4	510
Palandirka	9	56	12	2400
Podamidise	1	16	16	630
Atroka	-	5	8	270
Zopi	1	21	10	840
Oronko	-	2	4	120
Lugara	-	11	11	495
Apşu	-	21	8	750
Fasula	1	15	6	600
Limoson Keşişleri	-	-	5	75
TOPLAM	83	744	547	35505

Piskopi

Mahalle/Karÿe	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Nefs-i Piskopi	2	24	24	1200
Aya Fila	14	49	12	2490
Polomidya	5	21	6	1020
Arkaçi	-	7	7	315
Tarhun	2	4	16	480
Ağratur	4	24	7	1065
Erimi	1	9	4	390
Koloni	6	15	48	1530
Sodire	1	6	8	360
Pano Çodire	1	6	15	765
Korfi	1	13	4	510
Apşe	1	11	4	450
Yerasa	4	10	2	570
Paramida	-	7	9	345
İspitallı	-	2	1	75
Paludiye	-	5	3	195
TOPLAM	42	223	170	11760

Gilan

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Nefs-i Gilan	18	89	33	4245
Koka	1	1	1	1005
Perapeki	9	15	5	1065
Monyad	-	5	6	240
Siliku	1	7	9	405
Monagri	-	-	5	75
Limnad	2	22	9	915
Aya Yorgi	1	12	15	645
Manderya	6	13	11	915
Aya Terap	5	24	8	1140
Pano Pladrez	1	6	3	285
Kado Pladrez	1	11	9	525
Tirimiklini	-	4	5	195
Goni	20	72	19	3645
Lof	22	47	13	2925
Lanya	7	31	16	1590
Aya Mama	10	17	2	1140
Kapilya	2	14	9	675
Doro	5	8	6	630
Mesapodamo Keşişanı	-	1	2	60
TOPLAM	111	399	186	21420

112

Evdim

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Fini	5	22	6	1050
Pasna	6	44	21	1995
Vasa	10	48	21	2355
Dora	3	23	9	1005
Omodos	11	55	26	2700
Malya	1	6	4	300
Durnariz	1	7	5	345
Arços	5	36	43	225
Ayavras	1	16	7	645
Anoyra	3	22	2	870
Cisusa	-	7	2	240
Prasyo	-	8	1	255
Pissuri	150	39	13	2265
Podamyo	4	9	7	615
Karye-i Omodos Keşişleri	-	2	4	120
Karye-i Dağ Manastırı Keşişleri	-	1	8	150
TOPLAM	65	345	179	16935

Magosa

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Karye-i Varoş Mahalle-i Aya Memyo	17	21	18	1920
Mahalle-i Aya Nikola	8	27	45	1965
Mahalle-i Aya Zoni	5	30	30	1650
Mahalle-i İstavroz	4	12	11	765
Aya Peraşuka	3	17	13	885
Derinya	12	41	48	2670
Fenarun	3	30	18	1350
Paralim	8	48	45	2595
Gügercinlik	4	8	19	765
Nenkomi	3	15	13	825
Aya Serki	5	33	76	2430
Limya	11	33	52	2430
TOPLAM	83	315	388	20250

Karpas

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Eftakomi	5	23	26	1380
Komikebir	7	16	38	1470
Daylos	2	19	19	975
Aya Lisa	3	23	26	1260
Ardana	-	13	21	705
Terkomo	13	57	50	3240
Yerani	-	10	13	495
Kastirka	2	16	20	900
Kamaraz	1	3	2	180
Baderik	2	21	27	1155
Aya Totro	-	16	13	675
Livadya	-	4	3	165
Davro	-	7	8	330
Yalusa	11	55	54	3120
Melanarka	1	9	2	360
Karye-i Dipkarpas Mahalle-i Aya Dirya	17	38	43	2805
Mah. Anavras	18	37	29	2625
Mah. Liku	19	28	27	2355
Vokolide	3	12	10	690
Kumyalık	2	32	33	1575
Ayandroniko	5	20	17	1155
Kilanemos	-	4	5	195
Vutilaka	3	9	16	690
Neda	-	6	5	255
Litrakomi	2	5	12	450
Vasili	3	9	19	735

Legonariso	3	5	56	1770
TOPLAM	122	516	594	31710

Dağ

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Pano Lakatamya	1	1	38	660
Kado Lakatamya	1	8	47	1005
Anaya	1	7	6	360
Balcı Ayazması	-	2	26	450
Enkomi	-	1	20	330
İncirli	-	4	69	1155
Yerolako	3	19	46	1440
Aya Vasil	-	7	13	405
Şillura	3	10	28	900
Aya Marina	-	7	5	285
Mamari	1	14	17	735
Termitiye	2	5	23	610
Palyamedeho	-	32	35	1485
Ayas Termitiye	1	10	22	690
Pano Deftere	2	13	48	1230
Kado Deftere	-	1	15	255
Arniyo	-	6	21	495
Aya Yani	-	11	11	495
Ağrocipye	-	1	6	120
Matçero	-	4	14	375
Kato Moni	-	5	8	270
Malunda	-	4	21	435
Akliro	3	27	36	1530
Merika	-	4	11	285
Aya Pifan	-	4	8	240
Fikardo	-	6	8	300
Guri	-	9	17	525
Lazanya	-	8	13	435
Palahor	3	34	28	1620
Apliç	1	7	6	360
Kanbi	1	14	13	675
Farmaka	-	16	35	1005
Odu	-	16	26	870
Ayos Vavatsinya	3	21	26	1200
Vavatsinya	3	6	15	585
Litronda	2	49	75	2715
Matyat	-	7	8	330
Aya Varvara	-	25	69	1785
Analiyonda	-	8	7	345
Kamya	-	14	34	930
Kibiz?	-	16	34	990

Pera	7	35	42	2100
Piskopiya	-	6	15	405
Argadez	2	13	29	945
Maşara Manastırı	-	-	18	270
Araklidi	-	-	2	30
Arkancalus Manastırı	-	-	2	30
İşara Manastırı	-	-	2	30
İnaso Manastırı	-	-	1	15
Mezoti?	-	-	6	90
TOPLAM	40	517	1128	34830

Değirmenlik

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Nefs-i Değirmenlik	-	17	25	885
Mahalle-i Sirkanya	-	-	-	-
Mah. Hardaçodise	2	21	46	1440
Mah. Aya Yorgi	4	12	30	1050
Mah. Aya Androniko	1	22	49	1455
Aya Marine	3	12	47	1245
Hardisiye	1	6	16	480
Minareli	-	20	40	1200
Tarhun	-	11	16	570
Voni	4	24	33	1515
Eksomatos	1	13	40	1050
Balikitre	-	4	30	570
Dimbu	-	6	28	600
Marko	-	2	1	75
Piroyi	-	1	11	195
Aya Sezomeno	-	6	9	315
Podamya	-	9	8	390
Luricine	-	6	17	435
Lemye	-	26	27	1185
Muslire	-	11	21	645
Apşuda	-	7	16	450
Korno	-	25	35	1275
Delicipo	-	-	5	75
İşa	-	12	24	720
Alamra	1	19	21	945
Dizdar ve Pirehoryo	3	26	31	1425
Dali	3	41	82	2640
Çeri	1	30	31	1425
Yeri	3	7	29	825
Polidiko	-	15	16	690
İpsomolof	1	22	33	1215
İstromal	1	16	65	1515
Kızılbaş	-	5	25	525

Küçük Kaymaklı	-	5	20	450
Büyük Kaymaklı	4	37	116	3090
Pallirkodise	-	13	46	1080
Eğlence	-	8	31	705
Anye Milye	-	12	27	765
Mallure Manastırı	-	-	1	15
Kaza-i Mezkûr Ruhbanları	-	-	5	75
TOPLAM	33	531	1153	35205

Baf

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Karye-i Dip Baf	-	-	12	180
Mah. Aya Totro	-	1	37	585
Mah. Aya Çanga	-	5	40	750
Enba	2	33	37	1665
İhloraka	1	20	8	780
Çisunarka	2	23	20	1110
Peya	1	70	56	3000
Akurso	-	3	6	180
Dala	-	16	30	930
Trimitusa	-	11	11	495
Mesoni	1	15	18	780
Mesahoryo	-	22	11	825
Anavarkos	-	8	6	330
Konya	-	22	7	765
Armo	5	30	21	1115
Maratunda	4	22	16	1140
Piskopi	4	21	10	1020
Nada	1	24	7	885
Huludirfe	-	9	8	390
Ciyas	1	25	20	1110
Çada	5	44	18	1890
Kallepya	1	21	18	960
Ledenbo	3	44	17	1755
İstrunbi	2	62	17	2235
Polem	3	42	24	1800
İpşati	-	1	2	60
Terimo	-	28	16	1080
Terniye	-	19	4	630
Hulu	3	38	29	1755
Lemona	1	17	14	780
Eledyu	-	3	5	165
Amarket	-	28	9	975
Aya Marine	-	5	9	285
Pendaliye	-	19	14	780
Aya Fodi	2	24	9	975

İstaro	5	32	21	1575
Kannavyu	-	2	7	165
İsproye	-	6	7	285
Pano Penaya	2	33	35	1635
Celenya	1	10	16	600
Galatarka	-	11	11	495
Celocare	-	16	24	840
Teraşa Pola	-	5	5	225
Salamyu	1	27	23	1215
Mesana	-	5	6	240
Çamlı Manastırı	-	3	26	480
İstavroz	-	3	8	210
Manastır-ı Aya Dirini	-	1	1	45
TOPLAM	51	929	776	42570

Kukla

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Yeroşibo	1	22	36	1260
Aşelya	-	4	7	225
Maranurka	-	5	2	180
Dimi	-	18	16	780
Anarida	2	23	8	930
Kukla	-	18	23	885
Nikukla	-	5	1	165
Susuz	-	3	5	165
Mamunya	-	7	11	375
İstavrokonno	-	2	3	105
Kemandiride	-	4	9	255
Mustire	-	5	4	210
Çiyari	1	14	13	675
Filusa	-	15	11	615
Perutor	-	16	15	705
Aya Nikola	-	4	10	270
Armino	-	14	10	570
TOPLAM	4	179	184	8370

Hırsofi

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Poli Karpas	2	57	32	2310
Taruşa	2	73	24	2670
Enye	5	52	13	2055
Girittera	4	45	29	2025
Arudes	3	40	8	1500
Kadika	2	50	18	1890
Teledra	3	42	21	1755
Poli	2	36	19	1485

Milyu	-	11	3	375
Pano Akurdalya	-	7	4	270
Kado Akurdalya	-	5	3	195
Aya Dimitriyanu	1	26	16	180
Melamyu	-	1	-	30
Giritmarut	4	18	11	945
Fidi	6	29	9	1365
Malya	-	7	4	270
Anadyu	-	2	-	60
Lasa	4	21	5	945
Simu	3	23	8	990
İskarfo	2	2	1	195
Filusa	2	5	4	390
Lisu	1	25	15	1035
Malatya	-	1	4	90
Melandire	-	-	2	30
Cenusa	-	6	4	240
Peristorana	-	14	14	630
Aya Siru	-	13	16	630
Uskullı	-	5	5	225
Huli	-	5	2	180
Vudi	-	7	8	330
Aynahorko	-	8	1	255
Argaka	2	15	2	600
Aya Marina	1	13	3	495
Yalya	-	1	-	30
Pomo	-	30	7	1005
Livadya	1	13	3	495
Karye-i Anarkiros Manastırı	-	1	4	90
TOPLAM	51	709	322	29160

Lefke

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Nefs-i Kaza-i Lefke	-	1	20	330
Yerakes	-	-	23	345
Niko	-	14	12	600
Kalapanayot	3	29	38	1620
Medula	-	13	31	855
Pedula	-	17	64	1470
Progromo	1	5	32	690
Lemitmu	4	14	58	1530
Palyomilo	-	4	19	405
Aya Dimitri	-	-	8	120
Dirsel Elyas	-	2	32	540
Kaminarka	-	3	44	750

Milikor	-	10	29	735
Çiko Manastırı	-	2	32	540
Kanbo	3	14	43	1245
Çakistre	-	1	18	300
Ambeliko	-	2	4	120
Koloni	2	9	29	825
Varişa	-	2	1	75
Totro	-	13	17	645
Pirko	4	29	44	1770
Aya Totro	1	3	8	270
Çamlı	-	2	6	150
Aya Nikola	-	2	3	105
Aya Yorgi	-	1	15	255
Fadya	1	2	22	450
Linu	2	15	32	1050
Filasu	1	5	21	525
Aya Pifan	-	4	2	150
Agruladu	-	4	3	165
Koraku	2	26	33	1395
Temirye	3	16	23	1005
Evrihu	4	21	73	1965
Sinahor	2	8	6	450
Galyana	-	15	14	660
Galata	1	25	21	1125
Kakopedirye	-	21	31	1095
İspilye ve Kurdalı	1	8	29	730
Keperunda	1	25	29	1245
Handirye	1	17	26	960
Aya Yani Manastırı	-	-	4	60
TOPLAM	37	404	999	29325

Omorfa

Mahalle/Karÿe	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Kaza'î Nefs-i Omorfê	8	72	242	6270
Siryanooryo	-	20	30	1050
Livatya Siryanooryo	-	-	6	90
Kapud	1	10	29	795
Hirsilyo	1	2	23	465
Çira	3	8	28	840
Masari	1	2	2	150
Filya	3	9	11	615
Aryaki	1	25	33	1305
Kado Kopya	2	21	35	1275
Kado Zotya	8	25	30	1680
Pano Zotya	6	30	33	1755
Nikida	-	7	19	495

Prasyo	-	8	18	510
Pendaye	-	3	6	180
Elya	-	-	8	120
Petre	5	11	46	1320
Nikidar	-	3	9	225
Vizaçe	-	7	13	405
Podami	-	10	7	405
Aspromerid	10	20	40	1800
Perestorona	7	23	50	1860
Orunda	-	22	33	1155
Meniko	2	30	35	1545
Akaçe	6	28	43	1845
Avlona	1	3	17	405
Denye	-	1	7	135
Aska	1	10	11	525
İfterikoi	-	12	11	525
Alona	3	22	18	1110
Planadistase	2	14	22	870
Polatiyo	-	9	8	390
Livatya Oryana	-	7	12	390
Alisino	-	6	9	315
Sarandi	-	5	11	315
Lagudera	-	4	14	330
Kannavya	-	7	7	315
Ayarini	-	3	8	210
Aya Marina	1	5	4	270
İkselyaru	-	-	11	165
Palahor	2	34	30	1590
Aya Mama	-	-	7	105
TOPLAM	74	538	1036	36120

Mesarye

Mahalle/Karye	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Vadili	3	12	66	1530
İstilloz	3	15	11	795
İspetariko	1	8	7	405
Perais	-	8	4	300
Arnay	1	5	2	240
Aya Yorgi	5	15	15	975
Singrasi	3	11	6	600
Laptos	2	4	10	390
Mandralkesi	-	8	16	480
İflamuda	4	10	24	900
Akatu	12	53	66	3300
Tirmen	-	12	35	885
Aya Nikola	-	5	6	240

Kufes	-	1	8	150
Viçsade	-	4	6	210
Kunedra	-	6	4	240
Lefkonuk	22	77	115	5355
İpsoz	4	29	42	1740
Prasyo	12	29	54	2400
Gaydura	1	12	11	585
Pirka	12	13	33	1605
Perestorana	8	18	8	1140
Pisa?	1	9	27	735
Malya	2	7	26	720
Yanagra	1	13	23	795
Musilide	1	7	8	390
Maratogni	16	43	70	3300
Ankastine	1	18	37	1155
İstironcalu	3	7	12	570
Paşa	17	50	72	3600
Afanya	-	12	19	645
Atyoni	5	101	92	4710
Tiremenitşe	-	4	14	330
Avdellero	1	7	7	375
Arçoz	1	4	16	420
İstirolluz	-	7	19	525
Lisi	5	38	70	2490
Kondeya	1	13	26	840
Makrasika	-	4	15	345
Kalopside	-	17	28	930
Avkoro	2	10	22	750
Sodire	5	33	20	1590
Aya Napa	-	17	15	735
Aya Napa Manastırı	-	-	3	45
Ekselofagu	2	14	20	840
Ormitya	-	6	23	525
Ligopetri	-	2	4	120
Dimbu	4	11	11	735
Ahna	5	16	24	1140
Sandallar	-	1	5	105
Avkatisiye Manastırı	-	-	2	30
TOPLAM	166	827	1279	53955

Girne

Mahalle/Karÿe	a'lâ	evsât	ednâ	Toplam
Nefs-i Kaza'i Girinye	5	12	48	1380
Karmi ve Tirit	4	20	42	1470
Afterhavalıye	4	6	24	780
Palyosofo	-	6	15	405

Lapta Dermahalle-i Karava	9	140	182	7470
Mah. İsfetar	-	4	21	435
Mahalle-i Aya Luka	1	27	52	1650
Mah.Aya Anastasiya	-	14	48	1140
Aya Perateskoy	-	37	61	2025
Mah. Progromo	-	10	28	720
Mah. Aya Totro	1	28	80	2100
Vasilya	-	7	37	765
Kormakit	4	30	37	1695
Ayarini	1	4	23	585
Çormi?	-	5	20	450
Mirtu	-	-	38	570
Karpaşa	1	3	7	255
Kanbali	-	5	2	180
Asumato	1	12	16	660
Gürdemen	4	8	14	690
Larnaka	-	15	46	1140
Agırdaçi	-	11	26	720
Sisklip	1	13	20	750
Pano Dikomo	-	13	30	840
Kado Dikomo	1	14	39	1065
Sihari	-	5	13	345
Çamlıca	1	7	4	330
Kutsovandi	-	6	10	330
Kallorka	-	8	24	600
Aya Yorgi	4	25	49	1725
Harça	-	5	16	390
Arab	-	3	5	165
Çatal	8	10	20	1080
Kazapifan	3	12	26	930
Palapais	3	16	23	1105
Kaza'ı Mezbur Manastır Keşişleri	-	-	31	465
TOPLAM	57	541	1177	37305